

ความพร้อมของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในการเปลี่ยนถ่ายไปสู่ยุคดิจิทัล The Feasibility of Thai's Film Industries in Transit to Digital Age

ภาสวรรณ กรกษมาศ¹

คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

Passawan Korakotchamas¹

Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University

(Received: September 3, 2018; Revised: December 24, 2018; Accepted: December 28, 2018)

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการสำรวจดูผลที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ในส่วนของฝ่ายผลิต ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนในการเตรียมถ่ายทำภาพยนตร์ การถ่ายทำภาพยนตร์ และขั้นตอนหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างประการใดจากการถ่ายทำด้วยระบบแอนะล็อกเดิมที่ใช้ฟิล์ม ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของคนในกระบวนการผลิตภาพยนตร์ เพื่อรับมือกับการแข่งขันในการที่จะพัฒนาให้ได้มาตรฐานเป็นอุตสาหกรรมส่งออกทางวัฒนธรรมให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 วัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนถ่ายเทคโนโลยีการผลิตภาพยนตร์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทย และ 2) เพื่อสำรวจความพร้อมของบุคลากรในอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ระบบดิจิทัลของประเทศไทย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้เครื่องมือเชิงคุณภาพคือการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus-Group Interview) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1 กลุ่มผู้อำนวยการสร้างและผู้กำกับภาพยนตร์ และกลุ่มทีมงานในการผลิต ได้แก่ ผู้ช่วยผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพ ตากล้อง อย่างน้อยกลุ่มละ 3 ท่าน และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth-Interview) นักวิชาการภาพยนตร์ 3 ท่าน เพื่อศึกษาผลของการเปลี่ยนถ่ายเทคโนโลยีการผลิตภาพยนตร์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์และสำรวจความพร้อมของบุคลากรในอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ด้วยระบบดิจิทัลในประเทศไทย

คำสำคัญ: 1) ภาพยนตร์ระบบดิจิทัล 2) อุตสาหกรรมภาพยนตร์ 3) การเตรียมความพร้อมการเปลี่ยนถ่ายเทคโนโลยี

Abstract

This research is a survey of the effects of digital technology in the Thai film industry. In the production department, which comprise of pre-production, production and post-production of film industry whether there is any similarity or difference from the original analog filming. As well as the preparation of people in the film production, process in order to cope with the competition and developing film industry to be standardized as a cultural export product to be equal to other countries in the region. The objective of the study is divided into 2 objectives: 1) to study the effect of changing the technology of film production from analog to digital and 2) to explore the readiness of personnel in the digital film industry of Thailand.

This research employed qualitative methodology by using focus-group interview, which divides the main informants into 2 groups: 1 producer group and film director and 2 team members (including assistant director, film director, cinematographer, at least 3 people per groups). The in-Depth-Interview also applied in this study, three film scholars were interviewed in order to explore the effects and readiness of changing the technology of film production from analog to digital systems in the film industry in Thailand

Keywords: 1) Digital Cinema 2) Film Industry 3) The Feasibility of Technology's Transition

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชานิเทศศาสตร์ (Assistant Professor, Department of Communications)
Email: thaital@hotmail.com

บทนำ (Introduction)

ภาพยนตร์เป็นมรดกด้านวัฒนธรรมของมนุษยชาติ และเป็นงานบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์ที่สุดทางโสตทัศนียภาพ ยิ่งไปกว่านั้นภาพยนตร์ยังมีบทบาทในฐานะเป็นสื่อที่มีอิทธิพลทางความคิดและพฤติกรรมของผู้คนในสังคม เนื่องจากภาพยนตร์เป็นสื่อสากลประเภทบันเทิงที่สามารถเข้าถึงบุคคลได้ทุกเพศทุกวัย สะดวกและรวดเร็ว สามารถสร้างสรรค์กระแสสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ รวมทั้งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่มีศักยภาพสูง จนสามารถเปลี่ยนทัศนคติของผู้คนทั้งโลกได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความเคลื่อนไหวการตลาดของประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มเอเชีย พบว่ากลุ่มตะวันออกกลาง สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เป็นตลาดภาพยนตร์ใหญ่ที่สุดของกลุ่มนี้ โดยมีรายได้จากการจำหน่ายบัตรชมภาพยนตร์จากตลาดผู้ชมในประเทศส่วนตลาดเอเชียตะวันออกไกล ทั้งจีน ญี่ปุ่น เกาหลี มีตลาดใหญ่แต่ต่างก็มีรายได้ส่วนใหญ่มากจากบัตรเข้าชมภาพยนตร์มาจากตลาดผู้ชมในประเทศ ตลาดเอเชียได้ก็เช่นกัน ประเทศอินเดียเป็นตลาดใหญ่ของกลุ่มเอเชียใต้ ซึ่งมีรายได้จากบัตรเข้าชมภาพยนตร์ที่มาจากตลาดภายในจำนวนมาก ส่วนตลาดในกลุ่มประเทศอาเซียนพบว่ารายได้มาจากการจำหน่ายบัตรชมภาพยนตร์ของผู้ชมภายในประเทศไม่สูงนัก และยังคงเกะกะกลุ่มการมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ ไม่แตกต่างกัน อนึ่งโดยนัยทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมภาพยนตร์เป็นหนึ่งในสินค้าและการบริการของอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ของทุก ๆ ประเทศในโลกรวมทั้งประเทศไทย ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคมดังที่กล่าวแล้ว อุตสาหกรรมนี้ยังสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ โดยในปี 2552 ภาพยนตร์ไทย มีมูลค่าทางเศรษฐกิจเท่ากับ 26,184 ล้านบาท แอนิเมชันและเกมมีมูลค่า 30,000 ล้านบาท (Office of The National Economic and Social Development Council, 2008, pp. 45-49)

โดยหากกล่าวถึงอุตสาหกรรมภาพยนตร์นั้นจะประกอบไปด้วย 3 ส่วนด้วยกันคือ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดจำหน่าย และฝ่ายจัดฉาย ซึ่งก็คือโรงภาพยนตร์นั่นเอง ในปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลได้เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนผ่านอุตสาหกรรมภาพยนตร์เป็นอย่างยิ่ง

โดยเริ่มจากการเปลี่ยนระบบการจัดฉายของโรงภาพยนตร์ที่เปลี่ยนจากเทคโนโลยีแอนะล็อก (กล่าวคือการฉายด้วยฟิล์ม) ไปสู่การจัดฉายโดยดิจิทัล (D-cinema คือการฉายด้วยระบบดิจิทัลในโรงภาพยนตร์ใช้ไฟล์ข้อมูล) และในส่วนการผลิตก็ได้มีการเลิกใช้การถ่ายทำด้วยฟิล์มไปเป็นการถ่ายทำด้วยกล้องดิจิทัลแทน ซึ่งในส่วนของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้เริ่มการเปลี่ยนระบบการฉายในโรงภาพยนตร์ไปบ้างแล้ว และได้เริ่มไปสู่การผลิตด้วยระบบดิจิทัลด้วยเช่นกัน หากแต่ในส่วนการผลิตด้วยระบบดิจิทัลนั้นต้องอาศัยเทคโนโลยีที่แตกต่างไปจากเดิมในกระบวนการผลิต อาทิ อุปกรณ์ในการถ่ายทำ ขั้นตอนและกระบวนการในการถ่ายทำ ตลอดจนการเตรียมคน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถือเป็นเรื่องใหม่ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยที่ใช้กระบวนการผลิตโดยระบบแอนะล็อกเป็นเวลามากกว่า 70 ปี (กล่าวคือการถ่ายทำด้วยฟิล์มภาพยนตร์)

ซึ่งการถ่ายทำด้วยระบบดิจิทัลนั้น ถือเป็นจุดเปลี่ยนในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยเป็นอย่างยิ่ง เพราะสามารถช่วยลดต้นทุนในการผลิตได้อย่างสูงจากแต่เดิมที่ผลิตด้วยฟิล์มภาพยนตร์จะใช้ต้นทุนต่อเรื่องไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท (เฉพาะค่าซื้อฟิล์มเท่านั้น) ในขณะที่การผลิตด้วยระบบดิจิทัลไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการซื้อฟิล์มที่มีราคาสูง ซึ่งถือเป็นข้อได้เปรียบในอุตสาหกรรมภาพยนตร์เป็นอย่างยิ่ง หากแต่ในการเปลี่ยนถ่ายระบบการผลิตจากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัลนั้นส่งผลถึงรูปแบบการทำงาน การถ่ายทำ การเตรียมคนด้วยเช่นกัน

งานวิจัยเรื่องนี้จึงต้องการลงไปสำรวจดูผลที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยในส่วนของการผลิต ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนในการเตรียมถ่ายทำภาพยนตร์ การถ่ายทำภาพยนตร์ และขั้นตอนหลังการถ่ายทำภาพยนตร์ ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างประการใดจากการถ่ายทำด้วยระบบแอนะล็อกเดิมที่ใช้ฟิล์ม ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของคนในกระบวนการผลิตภาพยนตร์ เพื่อรับมือกับการแข่งขันในการที่จะพัฒนาให้ได้มาตรฐานเป็นอุตสาหกรรมส่งออกทางวัฒนธรรมให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาคต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. ศึกษาผลของการเปลี่ยนถ่ายเทคโนโลยีการผลิตภาพยนตร์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทย
2. สำรวจความพร้อมของบุคลากรในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ระบบดิจิทัลของประเทศไทย

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Theory)

ทฤษฎีการแปลงสภาพสื่อ (Mediamorphosis)

ศาสตราจารย์โรเจอร์ ฟิดเลอร์ แห่งมหาวิทยาลัยเคนตักกี (Kent State University) ประเทศสหรัฐอเมริกา ประจำสาขาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน เป็นผู้ที่มีนามาชาติรู้จักและยอมรับในด้านการบุกเบิก และมีวิสัยทัศน์ด้านอิเล็กทรอนิกส์พับลิชซิง (Electronic Publishing) ฟิดเลอร์เคยทำงานในธุรกิจหนังสือพิมพ์มานานกว่า 34 ปี ในตำแหน่งผู้สื่อข่าว, เจ้าหน้าที่ออกแบบ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคโนโลยี รวมทั้งได้เขาทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อใหม่ ของธุรกิจหนังสือพิมพ์ มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1979 (พ.ศ. 2522) ในปี ค.ศ. 1997 (พ.ศ. 2540) ฟิดเลอร์ได้เขียนหนังสือชื่อ “Mediamorphosis: Understanding New Media” หรือ “มีเดียมอร์โฟซิส: ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อใหม่ ” (Fidler, 1997, pp. 219-252) นำเสนอถึงพัฒนาการของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับระบบการสื่อสารของมนุษย์ และอุตสาหกรรมสื่อ รวมสมัย ฟิดเลอร์ได้เรียกพัฒนาการของเทคโนโลยีสื่อ โดยใช้คำศัพท์ที่เขาบัญญัติขึ้นใหม่ว่า “Mediamorphosis” ซึ่งฟิดเลอร์ ให้ความหมาย “มีเดียมอร์โฟซิส” หมายถึง การแปลงสภาพสื่อที่ใช้ในการสื่อสารของมนุษย์ ซึ่งมักเป็นผลมาจากผู้มีสวนเกี่ยวของและมีความต้องการที่ซับซ้อนแรงกดดัน และสภาพการแข่งขันทางการเมืองและสังคม รวมทั้งผลจากการคิดค้นทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม (The Transformation of communication media, usually brought about by the complex interplay of perceived needs, competitive and political pressures and social and technological innovation)

กระบวนการแปลงสภาพของเทคโนโลยีสื่อ “Mediamorphosis” แนวคิดกระบวนการแปลงสภาพของเทคโนโลยีสื่อมีลักษณะเป็น “วิทยาศาสตร์” ไม่น้อยเลยทีเดียว กล่าวคือ มีลักษณะการวิวัฒนาการ

การบรรจบเข้าหากัน และความซับซ้อนไร้ระเบียบดังที่ ฟิดเลอร์ (Fidler, 1997, pp. 22-28) ได้กล่าววว่า แนวความคิดของกระบวนการของการแปลงสภาพเทคโนโลยีสื่อมีรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ 3 ลักษณะ คือ

1. การวิวัฒนาการของเทคโนโลยีสื่อ (Coevolution) การแปลงสภาพของสื่อใหม่มักจะเกิดในลักษณะรูปแบบที่เป็นการค่อย ๆ แปรสภาพ กล่าวคือ รูปแบบการสื่อสารที่เราเห็นได้ชัด มีแนวโน้มที่จะปรับเข้าหารูปแบบของระบบการสื่อสารของมนุษย์ที่เปนนอยู่ในยุคสมัยนั้น ๆ ไม่ปรากฏว่ามีรูปแบบการสื่อสารใดที่จะดำรงอยู่โดยไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับรูปแบบอื่น ๆ รวมทั้งวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ แต่รูปแบบการสื่อสารจะค่อย ๆ พัฒนาไป ค่อยมีผลขึ้นเรื่อย ๆ ในระดับที่แตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา มากกว่าที่จะอุบัติขึ้นแล้วมาแทนที่สื่อเก่าที่ตายไป เป็นไปไม่ได้เลยที่สื่อเกิดขึ้นใหม่ได้เอง พร้อม ๆ กับการล่มหายสาบสูญของสื่อเก่า

2. การบรรจบกันของเทคโนโลยีสื่อ (Convergence) เป็นการพัฒนาเข้ามาใกล้กันของเทคโนโลยี มีลักษณะเป็นการวิวัฒนาการมาพบกันของเทคโนโลยี ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ เทคโนโลยีการแพร่ภาพและเสียง (Broadcast and Motion Picture Technology) เทคโนโลยีการพิมพ์ (Print and Publishing Technology) และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (Computer Technology) โดยมีเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม (Telecommunication Technology) เป็นปัจจัยสนับสนุน

3. การซับซ้อนของเทคโนโลยีสื่อ (Complexity) ในภาวะของการแปลงสภาพของเทคโนโลยีสื่อเป็นไปด้วยความซับซ้อน ในลักษณะของ “ทฤษฎีไร้ระเบียบ” (Chaos) ภายใต้ “ระบบที่ไร้ระเบียบ” (Chaotic System) ที่นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการแปลงสภาพ ทำให้การทำนายอนาคตไกล ๆ ของสื่อใหม่ไม่สามารถทำได้ (Vittayarat, 2004, pp. 86-89)

Smudits (2002) กล่าวไว้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพของเทคโนโลยีของสื่อ คือ การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ด้านการสื่อสารซึ่งส่งผลต่อวัฒนธรรมการผลิตสื่อที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนครั้งนี้โดยในส่วนของภาพยนตร์นั้นคือ การเปลี่ยนแปลงสภาพจากฟิล์มภาพยนตร์ขนาด 35 มิลลิเมตรหรือ

16 มิลลิเมตร ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการในห้องแล็บ ในการตัดต่อโดยใช้ฟิล์ม เปลี่ยนไปเป็นเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์หรือดิจิทัล (Non-Linear) ที่มีความ ยืดหยุ่นซึ่งสามารถยกเลิก และทำซ้ำขั้นตอนการ ผลิตได้ ซึ่งถูกนำมาในช่วงต้นของประวัติศาสตร์ ของภาพยนตร์และหลังจากระยะเวลาไม่นานนั้น ผู้ผลิตมีแนวโน้มที่จะทำตามขั้นตอนการผลิตทั้งหมด ได้เองโดยไม่ต้องพึ่งพากระบวนการในห้องแล็บ ซึ่งเริ่มดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญ อาทิ ตากล้อง (Cinematographers) หรือผู้ลำดับภาพ (Editor) ได้

ซึ่งหากนับการแปลงสภาพเทคโนโลยีของ ภาพยนตร์ตามที่ สมุดทิพย์ Smudits (2002) นิยามไว้ การก้าวเข้าสู่การเปลี่ยนถ่ายภาพยนตร์จากระบบ แอนะล็อกเดิมไปเป็นดิจิทัลของสื่อภาพยนตร์นั้น ใช้ระยะเวลาาร่วม 100 ปี แต่เมื่อก้าวเข้าสู่ช่วงที่สาม แล้วนั้น สื่อภาพยนตร์ถือเป็นการก้าวกระโดดมากกว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพเทคโนโลยีมากกว่าสื่อใด ๆ หากแต่ในด้านภาษา สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ รายล้อมการเปลี่ยนไปของภาพยนตร์ยังเป็นสิ่งที่ต้อง ศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการ (Methods)

1. กลุ่มเป้าหมายของการวิจัย

งานวิจัยนี้จะแบ่งกลุ่มประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเกณฑ์ ในการพิจารณาในกลุ่มที่ 1 จะพิจารณาจากบริษัท ที่ผลิตภาพยนตร์ในประเทศไทยรายใหญ่ที่มีผลงาน การผลิตภาพยนตร์อย่างต่อเนื่องในอุตสาหกรรมและ มีการถ่ายทำด้วยระบบดิจิทัล โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูล ออกเป็น 2 ส่วน (โดยพิจารณาเกณฑ์ตามกลุ่มที่ 1) ประกอบด้วย

1.1 ผู้แทนจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทย

1.1.1 กลุ่มผู้อำนวยการสร้างและผู้กำกับ ภาพยนตร์ อย่างน้อย 3 ท่าน

1.1.2 กลุ่มทีมงานในการผลิต ได้แก่ ผู้ช่วย ผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพ ตากล้อง ผู้จัดการกอง ถ่าย อย่างน้อย 3 ท่าน

1.2 นักวิชาการด้านภาพยนตร์ในมหาวิทยาลัย ที่เปิดการเรียนการสอนด้านภาพยนตร์ จำนวน 3 ท่าน

2. การกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview)

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) แบบหนึ่ง เป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะ ประเด็นด้วยการเชิญผู้ร่วมสนทนารวมเป็นกลุ่ม อย่างเจาะจง ตามคุณสมบัติที่นักวิจัยกำหนด แล้วเปิด โอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนา ได้ตอบ ถกปัญหา อภิปราย ร่วมกัน แลกเปลี่ยนทัศนคติกันอย่างกว้างขวางใน ประเด็นต่าง ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง เพื่อที่จะหาข้อมูลที่ถูกต้องตรงประเด็นสำหรับ ตอบคำถามวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ (Kamket, 2008, pp. 254-255)

Buosonte (2008, pp. 112-113) ให้ความหมาย การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) หมายถึง การให้บุคคลกลุ่มหนึ่งที่นักวิจัยคัดเลือกมา สนทนา ได้ตอบ แสดงความรู้สึกร่วมกันและกันในเรื่องที่ ต่าง ๆ ที่นักวิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของ การวิจัย การสนทนากลุ่มจัดเป็นการรวบรวมข้อมูล ที่เป็นการผสมเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual Interview) กล่าวคือ นักวิจัยสามารถที่จะทำการสังเกตพฤติกรรม อากัปกริยาของบุคคลในกลุ่มสนทนาได้ และ ในขณะเดียวกันนักวิจัยก็อาจจะทำการซักถาม บุคคลใดบุคคลหนึ่งในประเด็นใด ๆ ที่สงสัยก็ได้

เนื่องจากการสนทนากลุ่มมีลักษณะเฉพาะ ที่สำคัญของเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่ต้องการ รายละเอียดมาก ลึกซึ้ง เป็นข้อมูลในเชิงทัศนคติ ความ คิดเห็น และเป็นข้อมูลที่มีความละเอียดซับซ้อนเกิน กว่าที่จะศึกษาจากข้อมูลประเภทอื่นโดยทั่วไป การสัมภาษณ์นั้นเป็นการพูดคุยสนทนาแบบมี จุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ ในที่นี้ข้อมูล สำคัญที่ต้องการทราบ คือตามวัตถุประสงค์การวิจัย ข้อที่ 1 และ 2

โดยบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ในข้อมูลหลัก (Key Informants) ผู้วิจัยได้กำหนด โดยแบ่งออกเป็นตัวแทน จากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทยประกอบ ไปด้วย

2.1.1 กลุ่มผู้อำนวยความสะดวกสร้างและผู้กำกับภาพยนตร์ 3 ท่าน คือ

คุณปรัชญา ปิ่นแก้ว ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์

คุณชาติชาย เกษนัส ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์และผู้กำกับภาพยนตร์

คุณบัณฑิต ทองดี ตำแหน่ง ผู้กำกับภาพยนตร์

2.1.2 กลุ่มทีมงานในการผลิต ได้แก่ ผู้ช่วยผู้กำกับภาพยนตร์ ผู้กำกับภาพ ตากล้อง 3 ท่านคือ

คุณเจนไวย์ ทองตีนอก ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้กำกับภาพยนตร์

คุณฉนวนย์ พรหมพันธุ์ ตำแหน่ง ผู้กำกับกล้องดิจิทัล (DIT Digital Image Technician)

คุณสิทธิพงษ์ กองทอง ตำแหน่ง ตากล้อง (Camera Man)

พร้อมทำการศึกษาเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องประกอบเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การสัมภาษณ์ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีการกำหนดวันและเวลา และมีประเด็นหัวข้อ (เฉพาะประเด็นหลัก) ที่ชัดเจนโดยเป็นการสนทนาโดยไม่มีแบบสอบถามแต่กำหนดแนวของคำถามไว้

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีชื่อเรียกที่แตกต่างออกไป เช่น การสัมภาษณ์เจาะลึก การสัมภาษณ์ลุ่มลึก การสัมภาษณ์แนวลึก เป็นต้น ซึ่งเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยไม่ใช้แบบสอบถาม จะมีแนวของข้อคำถามให้ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้สอบถามผู้ให้สัมภาษณ์ในลักษณะการเจาะลึก และต้องอาศัยความสามารถพิเศษของผู้สัมภาษณ์ในการค้นหารายละเอียดในประเด็นที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง ซึ่งการสัมภาษณ์เชิงลึกมักจะศึกษาในประชากรกลุ่มเล็ก ๆ เช่น ผู้บริหาร นักการเมือง ผู้นำทางวิชาการ ผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น โดยที่การสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นมิได้มุ่งหวังจะให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกคำตอบที่นักวิจัยคิดไว้ก่อนหรือสัมภาษณ์เพียงครั้งเดียวแต่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เลือกคำตอบที่นักวิจัยคิดไว้ก่อนหรือสัมภาษณ์เพียงครั้งเดียว แต่ต้องการให้ผู้ถูกสัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น ให้คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญ

ของเรื่องและสถานการณ์ ตลอดจนความเชื่อความหมายต่าง ๆ อย่างลึกซึ้งในแง่มุมต่าง ๆ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ต้องการสำรวจการเตรียมความพร้อมของบุคลากรในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่สำคัญในกระบวนการเตรียมความพร้อมนั้น คือบุคลากรในสายวิชาการด้านภาพยนตร์ที่ผลิตคนออกไปสู่อุตสาหกรรม โดยบุคคลที่ให้สัมภาษณ์เชิงลึกในข้อมูลหลัก (Key Informants) แบ่งออกเป็นนักวิชาการที่สอนในรายวิชาเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์จากมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยภาคเอกชนที่เปิดสอน หรือมีสาขา ภาควิชาเกี่ยวกับภาพยนตร์ จำนวน 3 ท่าน ประกอบไปด้วย

2.2.1 นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยของรัฐบาล

อาจารย์อรุณพงศ์ รักษาสัตย์ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาภาพยนตร์และภาพถ่าย คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.2.2 นักวิชาการจากสถาบันการศึกษาเฉพาะด้านภาพยนตร์

อาจารย์ธีระพงศ์ เสรีสำราญ หัวหน้าสาขาวิชาการสร้างภาพยนตร์ วิทยาลัยการภาพยนตร์ ศิลปะการแสดง และสื่อใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2.2.3 นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยเอกชน

อาจารย์อัมพล คุณวัฒน์ศิลป์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาพยนตร์ คณะดิจิทัลมีเดียและศิลปะภาพยนตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

การสัมภาษณ์ใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) มีการกำหนดวันและเวลา และมีประเด็น หัวข้อ (เฉพาะประเด็นหลัก) ที่ชัดเจนโดยเป็นการสนทนาโดยไม่มีแบบสอบถามแต่มีแนวของคำถามไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา บทความ วารสารวิชาการ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต (Internet) และงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในแง่มุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก

- 1) ผู้วิจัยได้กำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ทั้ง 2 กลุ่ม
- 2) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการจัดบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการบันทึกเสียง
- 3) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แล้วนำมาวิเคราะห์ พร้อมทั้งแยกแยะจับประเด็น เพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

4. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research) เครื่องมือเก็บข้อมูลใช้แนวคำถามซึ่งผู้วิจัย ได้กำหนดดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเอกสารและภาคสนามได้เพียงพอต่อการศึกษิตตามวัตถุประสงค์บ้างแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้น โดยนำมาจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบ ตามเค้าโครงเรื่องแล้วสรุปออกมาเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และหาข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป หลังจากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการสัมภาษณ์ซ้ำในบางประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลมากขึ้น และทำการวิเคราะห์ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงมาก และผู้วิจัยได้ใช้การตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลแบบสามเส้ากรณีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง (Interview) โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลสามเส้าด้านบุคคล จำนวน 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้แทนจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทย จำนวน 2 กลุ่มย่อย คือ กลุ่มผู้อำนวยการสร้างและผู้กำกับภาพยนตร์ และกลุ่มทีมงานในการผลิตภาพยนตร์ ที่มีความชำนาญและเป็นตัวแทนจากบริษัทภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียงในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย

กลุ่มที่ 2 ผู้แทนนักวิชาการที่สอนในรายวิชาเกี่ยวกับการผลิตภาพยนตร์ จากมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยจากภาคเอกชนที่เปิดสอนหรือมีสาขาภาควิชาเกี่ยวกับภาพยนตร์ ซึ่งเป็นตัวแทน

จากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงในประเทศไทย ในการผลิตบุคลากรเข้าสู่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย

สรุปผลและอภิปรายผล (Conclusion and Discussion)

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์กลุ่ม พบว่าอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิตด้วยระบบแอนะล็อกที่ใช้ฟิล์มไปเป็นดิจิทัล ในอุตสาหกรรมตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550 โดยเริ่มจากกระบวนการด้านหลังการถ่ายทำหรือ Post Production ก่อนและค่อยพัฒนามาสู่การถ่ายทำ และเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเต็มระบบเมื่อระบบโรงฉายภาพยนตร์ถูกกำหนดจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในฮอลลีวูดที่กำหนดอัตราภาษียกเว้นให้สำหรับโรงฉายภาพยนตร์ที่ฉายด้วยระบบดิจิทัล จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยเป็นดิจิทัลเต็มรูปแบบเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา

ผลของเปลี่ยนถ่ายเทคโนโลยีการผลิตภาพยนตร์แบบแอนะล็อกไปเป็นดิจิทัลนั้นกลุ่มผู้แทนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทยทั้ง 2 ฝ่าย เห็นตรงกันว่า เป็นข้อได้เปรียบของการผลิตภาพยนตร์ตั้งแต่ขั้นตอนการเขียนบท การถ่ายทำ การตัดต่อ ไปจนถึงการออกฉาย โดยปัจจัยสำคัญคือเทคโนโลยีดิจิทัลของกล้องภาพยนตร์ทำให้ง่ายต่อการใช้งาน ประหยัดต้นทุนการซื้อฟิล์ม และการตัดต่อ อีกทั้งสามารถเอื้ออำนวยให้กับคนรุ่นใหม่ในการเข้ามาอยู่ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์

นอกจากข้อดีแล้ว การเข้ามาของดิจิทัลในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยก็มีข้อจำกัดและความกังวลจากกลุ่มผู้แทนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ทั้ง 2 ฝ่าย คือประเด็นด้านวงจรชีวิตของภาพยนตร์ กล่าวคือ การเก็บรักษาภาพยนตร์ต้นฉบับที่เป็นดิจิทัล และการฉายของภาพยนตร์ที่จะมีอายุวงจรสั้นลง

จากการสนทนากลุ่มนั้นในส่วนของผู้แทนในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย ได้แสดงความคิดเห็นว่าการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลให้การผลิตภาพยนตร์ของคนทุกวัย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ทำได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม

ซึ่งสิ่งที่สำคัญในยุคดิจิทัลของภาพยนตร์นั้นอยู่ที่การเล่าเรื่อง หรือ Content มากกว่า ว่าจะมีวิธีการในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์อย่างไร ให้น่าสนใจ

ในยุคที่ภาพยนตร์มีเพียงวงจรชีวิตเดียวและไม่จำเป็นต้องฉายในโรงภาพยนตร์อีกต่อไป

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในส่วนของนักวิชาการด้านภาพยนตร์ที่เปิดการเรียนการสอนในประเทศไทยนั้น มีความคิดเห็นต่อผลที่เกิดจากการเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตของภาพยนตร์จากเดิมแบบแอนะล็อกไปสู่ดิจิทัลไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 3 ท่าน ว่าเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทางด้านภาพยนตร์

โดยผลของการเปลี่ยนเทคโนโลยีจากระบบแอนะล็อกไปเป็นดิจิทัลคืออนิสิตและนักศึกษาด้านภาพยนตร์สามารถก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตภาพยนตร์ในอุตสาหกรรมได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม และเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้การเรียนการสอนด้านภาพยนตร์นั้นสะดวกและเข้าถึงผู้เรียนได้มากขึ้น

จากผลสัมภาษณ์ของนักวิชาการด้านภาพยนตร์ได้ลงความเห็นตรงกันอีกในประเด็นที่ว่าถึงแม้การเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลจะส่งผลต่อกระบวนการผลิตภาพยนตร์แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงเป็นหัวใจสำคัญที่ไม่เปลี่ยนคือหลักของการเล่าเรื่องในภาพยนตร์

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

ผลจากการสนทนากลุ่มผู้แทนจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยนั้นพบว่าความพร้อมของบุคลากรในอุตสาหกรรมต่อการปรับเปลี่ยนเทคโนโลยีดิจิทัลนั้นมีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตซึ่งถูกกระแสนของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในต่างประเทศเป็นตัวบังคับ

แต่ในส่วนที่กลุ่มผู้แทนจากอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้ลงความเห็น ว่า อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยยังคงต้องปรับตัวมี 2 ประเด็น คือ ด้านกฎหมาย และการตลาดของภาพยนตร์ในยุคดิจิทัล

โดยประเด็นด้านกฎหมายของภาพยนตร์ดิจิทัลในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย โดยคุณปรัชญา ปิ่นแก้ว ได้ตั้งข้อสังเกตว่า อุตสาหกรรมดิจิทัลทำให้ผู้ผลิตสะดวกสบายขึ้น เพราะฉะนั้นกฎหมายต้องไปให้ทันเทคโนโลยี โดยประเด็นสำคัญคือทางด้านการละเมิดลิขสิทธิ์ออนไลน์ที่ส่งผลกระทบไปยังประเด็นด้านวงจรชีวิตของภาพยนตร์และรายได้ของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยด้วย ซึ่งคุณชาติชาย เกษนัส ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับประเด็นด้านกฎหมายไปในทิศทางเดียวกัน

เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ด้านเนื้อหาของภาพยนตร์หลังจากที่ออกฉายแล้วนั้น ซึ่งผู้ผลิตภาพยนตร์มีรายได้จากการขายภาพยนตร์ แต่ถ้าหากเนื้อหาที่ได้ผลิตไปไม่สามารถขายได้ เนื่องจากการละเมิดลิขสิทธิ์กฎหมายจะต้องมีวิธีการบังคับใช้ให้ทันกับเทคโนโลยีดิจิทัล

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของนักวิชาการด้านภาพยนตร์ต่อความพร้อมในด้านการเรียนการสอนภาพยนตร์ภายหลังจากที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามานั้นพบว่า ความพร้อมของบุคลากรทางสายนักวิชาการด้านภาพยนตร์นั้นในส่วนของมหาวิทยาลัยของรัฐมีการปรับตัวที่ช้ากว่าด้านของมหาวิทยาลัยของเอกชนและสถาบันการศึกษาเฉพาะด้านภาพยนตร์ซึ่งมหาวิทยาลัยของรัฐจะเน้นไปที่วิธีการคิดของผู้เรียนมากกว่าเรื่องของเทคโนโลยี เนื่องจากมองว่าเทคโนโลยีเป็นเรื่องที่เรียนรู้กันได้ และผู้เรียนในปัจจุบันต่างก็เข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่ายขึ้น

จากผลการสัมภาษณ์ พบว่าด้านการตลาดและเนื้อหาการเล่าเรื่องของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยเป็นเรื่องที่ทางนักวิชาการด้านภาพยนตร์มองว่ายังคงมีข้อจำกัดเรื่องความพร้อมในยุคที่ภาพยนตร์เปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปเป็นดิจิทัล กล่าวคือนักวิชาการด้านภาพยนตร์มองว่าตลาดภาพยนตร์ไทยยังมีวงจำกัด มีจำนวนปริมาณภาพยนตร์ที่ออกฉายไม่มากนัก ซึ่งส่งผลต่อการได้งานทำของนิสิตนักศึกษาที่จบออกไป ไม่สามารถเข้าสู่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ได้ทั้งหมด

ผลการสัมภาษณ์พบว่านักวิชาการด้านภาพยนตร์ มองว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นการเพิ่มช่องทางในการผลิตภาพยนตร์แก่คนรุ่นใหม่มากขึ้น และมีช่องทางการออกฉายโดยผ่านสื่อออนไลน์ ดังนั้นการทำตลาดภาพยนตร์ในช่องทางของออนไลน์จึงเป็นสิ่งที่ต้องเตรียมพร้อม ตลอดจนการเล่าเรื่องหรือเนื้อหาของภาพยนตร์ที่จะต้องสร้างความแตกต่างเพราะเทคโนโลยีทำให้การผลิตง่ายขึ้น

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

1. ภาพยนตร์ For All

จากการสัมภาษณ์กลุ่มของผู้แทนอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย และการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้แทนของนักวิชาการด้านภาพยนตร์เห็นสอดคล้องกันว่า

การเปลี่ยนถ่ายเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมภาพยนตร์แบบแอนะล็อกไปสู่ดิจิทัลของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยนั้น เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัลในอุตสาหกรรมภาพยนตร์โลกโดยเฉพาะในฮอลลีวูด ซึ่งเกิดจากการบังคับของค่ายภาพยนตร์รายใหญ่ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ฮอลลีวูด ดังที่ Gadd (2005, p. 58) กล่าวว่า ในปี ค.ศ.2002 ได้มีปฏิวัติระบบภาพยนตร์ โดยใช้ชื่อว่า The Digital Cinema Initiative (DCI) ภายใต้การรวมตัวกันของบริษัทสตูดิโอในฮอลลีวูด คือ บริษัท วอลต์ ดิสนีย์ (The Walt Disney Company) บริษัท เทเวนท์ซีเซนจูรีฟอกซ์ (20th Century Fox) บริษัท เอ็ม จี เอ็ม (Metro-Goldwyn-Mayer) บริษัท พาราเมาต์ พิกเจอร์ส (Paramount Pictures) บริษัท โซนี่พิกเจอร์สเอ็นเตอร์เทนเมนต์ (Sony Pictures Entertainment) บริษัท ยูนิเวอร์แซล สตูดิโอ (Universal Studio) และบริษัท วอร์เนอร์ บราเธอร์ส (Warner Brothers Studio) ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้ง DCI ขึ้นมานั้น เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยีของระบบภาพยนตร์ทั่วโลก โดยจะเริ่มจากการเปลี่ยนระบบโรงฉายภาพยนตร์ที่แต่เดิมฉายด้วยระบบแอนะล็อก ให้แทนที่ด้วยระบบดิจิทัลให้ได้ 600 โรงภาพยนตร์ในช่วงเริ่มแรก

ซึ่งช่วงระยะเวลาที่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยได้เริ่มเข้าสู่การปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลนั้นถูกบังคับโดยกระแสเดียวกันกับทางอุตสาหกรรมภาพยนตร์โลก โดยปรัชญา ปิ่นแก้ว ได้กล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์ว่า “การเปลี่ยนครั้งสำคัญที่สุดที่ทำให้ทุกคนที่ยังลังเลอยู่ และทุกคนที่ยังมีความส่วนตัวบ้างอะไรบางอย่างนี้ทุกอย่างมันจบไปเลย ในวันที่โรงฉายเปลี่ยนไปเป็นเครื่องฉาย Digital...” ดังนั้น ผลสัมภาษณ์ของปรัชญา ปิ่นแก้ว สะท้อนให้เห็นถึงจากการกำหนดนโยบายจาก DCI ส่งผลให้ระบบการฉายภาพยนตร์ที่รองรับมีแต่รูปแบบดิจิทัล จึงทำให้ผู้ผลิตเหมือนถูกบังคับไปโดยปริยายรวมถึงประเทศไทยด้วยเช่นกัน

ซึ่งเป็นไปตามการวิเคราะห์จากงานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการถ่ายทำภาพยนตร์ระบบฟิล์มเป็นระบบดิจิทัลในประเทศไทย” ของ Jettana (2010, pp.129-130) ได้สรุปผลการวิจัยว่าอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในประเทศไทยจะเปลี่ยนระบบเป็นดิจิทัล 100 เปอร์เซ็นต์ ในอีก 1-2 ปี

ข้างหน้า และการเข้ามาของระบบดิจิทัลในอุตสาหกรรมภาพยนตร์นั้น นอกจากทำให้ต้นทุนในขั้นตอนของการผลิตภาพยนตร์ (Production) และขั้นตอนหลังการผลิตภาพยนตร์หรือการตัดต่อ (Post-Production) มีราคาที่ต่ำกว่าการใช้ระบบฟิล์มแล้ว ยังพบว่า การเข้ามาของระบบดิจิทัลเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตอิสระและนิสิต นักศึกษา ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจในภาพยนตร์ สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีการถ่ายทำภาพยนตร์ได้ง่ายขึ้น

อาจกล่าวได้ว่าการเข้ามาของเทคโนโลยีเป็นเพียงการช่วยอำนวยความสะดวกให้กระบวนการผลิตทั้ง 3 P (คือ Pre-Production, Production และ Post-Production) เข้าถึงได้ง่ายขึ้นในการก้าวเข้ามาในอุตสาหกรรมสำหรับทุกคน โดยในราคาที่ถูกลง แต่สิ่งหนึ่งที่เทคโนโลยีดิจิทัลไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความเป็นจริงของภาพยนตร์ได้ก็คือ การเล่าเรื่อง เพราะเทคโนโลยีทำให้ทุกคนสามารถเป็นผู้กำกับ การแสดง เป็นตากล้อง แต่ไม่สามารถช่วยในด้านเนื้อหาหรือการเล่าเรื่องซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของภาพยนตร์ทั้งในระบบดิจิทัลและฟิล์มได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่อุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยควรเตรียมบุคลากรให้พร้อมในด้านนี้

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

2. ภาพยนตร์ไม่ได้มีความหมายแค่ในโรงภาพยนตร์

การเปลี่ยนถ่ายเทคโนโลยีของอุตสาหกรรมภาพยนตร์แบบแอนะล็อกไปสู่ดิจิทัลนั้น ทำให้วงจรชีวิตของภาพยนตร์ในอุตสาหกรรมนั้นเปลี่ยนไปจากเดิม โดยเมื่อภาพยนตร์เข้าฉายในโรงภาพยนตร์ขั้นหนึ่งแล้ว จากนั้นวงจรของภาพยนตร์จะลงไปสู่แผ่น CD, DVD หรือ Blu-Ray Disc เพื่อการรับชมภายในบ้าน แต่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านของการรับชม และช่องทางการฉายของภาพยนตร์ โดยในด้านการรับชมนั้น เทคโนโลยีดิจิทัลส่งผลต่อพฤติกรรมในการรับชมภาพยนตร์ของคนในปัจจุบันซึ่งสามารถใช้เทคโนโลยีของการสื่อสารคือ สมาร์ทโฟนที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตในการโหลดภาพยนตร์มาดูบนมือถือได้ทุกที่ทุกเวลาโดยไม่จำเป็นต้องเข้าโรงภาพยนตร์หรือไม่นิยมที่จะซื้อแผ่น CD DVD หรือ Blu-Ray Disc

ที่ถือเป็นวงจรชีวิตที่สองของภาพยนตร์อีกต่อไป โดยจะเห็นได้จากยอดการจำหน่ายที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลนั้น ทำให้เกิดช่องทางในการฉายภาพยนตร์บนอินเทอร์เน็ต อย่าง I flix และ Netflix ซึ่งคือบริการสตรีมมิ่งที่ผู้ชมสามารถเข้าชมเนื้อหาความบันเทิงหลากหลาย สำหรับ รายการทีวี ภาพยนตร์ สารคดีที่ชนะรางวัลที่บ้านได้ โดยในปัจจุบันเป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าจากสถิติการเข้าชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ชั้นหนึ่งหรือแบบมัลติเพล็กซ์ที่ผ่านมา เริ่มมีแนวโน้มผู้ชมลดลง

ปัจจัยที่สำคัญคือการทำการตลาดในยุคที่ ภาพยนตร์เหลือเพียงวงจรชีวิตเดียวหรือภาพยนตร์ ไม่ได้อยู่แค่ในโรงภาพยนตร์อีกต่อไป การตลาด ภาพยนตร์ในยุคดิจิทัลจึงมีความสำคัญ ซึ่งเทคโนโลยี ทำให้ทุกคนเข้าถึงภาพยนตร์ได้ทุกที่ ทุกเวลา

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมของบุคลากร ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในระบบดิจิทัลที่ต้องพัฒนา ให้ทันเทคโนโลยีคือด้านกฎหมาย และด้านรูปแบบ ของการจัดจำหน่ายและการจัดฉายภาพยนตร์ควรมี การปรับตัว โดยเน้นการตลาดแบบออนไลน์มากขึ้น หรือเจาะกลุ่มผู้ชมเพื่อผลิตภาพยนตร์ให้ตรงตาม ตลาด เช่นกรณีของภาพยนตร์ ผู้บ่าวไทบ้าน ที่เน้น ผลิตภาพยนตร์เฉพาะกลุ่มมากขึ้น คือในภูมิภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และมีการบูรณาการของการ โปรโมทภาพยนตร์ ผ่านทางช่องทางออนไลน์ และมีกิจกรรมทางการตลาดผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ ควบคู่ไปกับการฉายภาพยนตร์ในโรงแบบปกติ ดังที่ Bordwell (2012, p. 12) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับการ

เปลี่ยนแปลงสื่อภาพยนตร์ว่าท้ายสุดแล้วสาระสำคัญ ของการเปลี่ยนเทคโนโลยีจากระบบฟิล์มไปเป็นดิจิทัล นั้นอยู่ที่กระบวนการของวัฒนธรรมการผลิตของผู้คน ในอุตสาหกรรมที่ต้องปรับตัว

ข้อเสนอแนะงานวิจัย (Research Suggestions)

1. เป็นการวิจัยที่เก็บข้อมูลในกลุ่มอุตสาหกรรม ภาพยนตร์ในฝ่ายการผลิตเป็นหลัก ควรจะขยาย วงกว้างให้ครอบคลุมทั้ง 3 ฝ่ายของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ คือ ฝ่ายผลิต ฝ่ายจัดจำหน่าย และฝ่ายจัดฉาย
2. ควรศึกษาถึงการจัดจำหน่ายและการจัดฉาย ภาพยนตร์ของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยเพื่อนำมา เป็นแนวทางในการทำการตลาดภาพยนตร์ดิจิทัล ในอนาคต
3. ควรศึกษาข้อกฎหมาย พระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย เพื่อเป็น แนวทางในการประกอบให้เห็นถึงมิติในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ข้อจำกัดในการวิจัย (Limitations)

1. เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีผู้ให้ข้อมูล หลักเป็นตัวแทนจากกลุ่มอุตสาหกรรมภาพยนตร์และ นักวิชาการด้านภาพยนตร์ ข้อมูลที่ได้รับอาจมีความ เป็นอัตวิสัยเฉพาะกลุ่ม
2. เป็นงานวิจัยที่ศึกษาความคิดเห็นในประเด็น ด้านการผลิตของภาพยนตร์เท่านั้นโดยต้องการสำรวจ สภาพปัญหาของอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทยยุคดิจิทัล โดยรวมในเบื้องต้น ซึ่งผลการศึกษาอาจยังไม่รอบด้าน

บรรณานุกรม (Bibliography)

- Jettana, D. (2010). **Analysis of the transitional trend from film cinematography to digital cinema in Thailand**. Master thesis, M.A., Chulalongkorn University. Bangkok.
- Kamket, W. (2008). **Research methodology in behavioral sciences** (2nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University press.
- Buosonte, R. (2008). **A qualitative research in education**. Bangkok: Kumsamai press.
- Vittayarat, S (2004). **The development of new media: The influence of the digital language communication patterns of the human race and its impact on media ethics**. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University press.

- Office of the National Economic and Social Development Council. (2008). **Strategic framework for regional development**. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council.
- Bordwell, D. (2012). **Pandora's digital box: Films, files, and the future of movies**. Wisconsin: The Irvington Way Institute Press.
- Gadd, N. (2005). The resistance to digital cinema in Australia. **Metro Magazine**, 145(15), 58-61.
- Fidler, R. (1997). **MediaMorphosis understanding new media**. UK: Pine Forge Press.
- Smudits, A. (2002). **Mediamorphosen des Kulturschaffens: Kunst und Kommunikationstechnologien im Wandel**. Vienna: Braumuller.